

MŽP: Ministr Hladík na Radě ENVI: Problematiku nelegálního převážení odpadů je potřeba řešit důsledněji napříč státy EU

1.4.2025 - | KDU-ČSL

Téma, na které na Radě ENVI upozornil ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL), se týkalo přeshraniční přepravy odpadů a toho, jak tuto problematiku efektivněji řešit. S rostoucím počtem případů nelegální přepravy odpadů, které mohou ohrozit životní prostředí a porušují legislativní závazky, se potýká nejen Česká republika, ale celá řada evropských států.

„V posledních měsících jsme se v České republice aktivně zabývali několika případy nelegální přepravy odpadů z Německa a Itálie. Tento závažný problém vyžaduje řešení na evropské úrovni. Je potřeba zefektivnit společnou komunikaci a sdělování informací mezi příslušnými orgány, abychom do budoucna mohli některým případům včas zabránit. Jsem proto rád, že naši iniciativu podpořila nejen Francie, ale i Chorvatsko, Maďarsko, Slovensko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko nebo Rumunsko,“ říká ministr Hladík a pokračuje: „Zkušenosti s řešením těchto případů ukazují, že příslušné vnitrostátní orgány často nemají všechny potřebné informace, zejména o sankcích uložených společností, které jsou zodpovědné za nezákonné přepravy odpadů. To ztěžuje prevenci a vede k finanční zátěži a administrativním komplikacím. Žádáme proto, aby se informace o uložených pokutách mezi členskými státy sdílely a aby členské státy, které zachytily nelegální přepravu odpadů, byly automaticky informovány o tom, jak se daný případ vyřešil. Zároveň považujeme za zásadní, aby se na národní úrovni určil vždy jeden orgán, který bude fungovat jako kontaktní místo. To může i zkrátit čas nutný pro vrácení nelegálně dovezených odpadů.“

ČR ostatním členským státům předložila dokument, který upozorňuje na vzrůstající problém ilegální přepravy odpadů, a apeluje, aby Evropská komise při přípravě a následném provozu systému pro elektronickou výměnu dat (EDI), který zřídilo nové nařízení o přepravě odpadů, zajistila dostatečné úsilí zaměřené na kontrolní mechanismy, sdílení údajů a přístup ke všem relevantním informacím pro příslušné orgány a kontrolní subjekty členských států.

Čistý průmysl, cirkularita a účinnější CBAM - společný plán konkurenceschopnosti

Diskutovaným bodem byl environmentální rozměr Dohody o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal). V rámci této Dohody je pro ČR zásadní oběhové hospodářství nebo zjednodušení administrativy u CBAM, tedy tzv. uhlíkového cla.

„Oceňujeme, že Dohoda o čistém průmyslu má být zaměřena na nové investice do klíčových průmyslových sektorů. Rád bych také připomněl potřebu respektovat princip technologické neutrality. V některých zemích, včetně České republiky, má totiž jádro klíčovou roli v úsilí o dekarbonizaci. Je rovněž důležité, aby EU pokračovala v dialogu s klíčovými sektory, jako je chemie, cement, vápno nebo ocel. Dlouhodobě je pak třeba dále sledovat vývoj cen energií a účinnost opatření, která mají vést k jejich snížení,“ domnívá se ministr Hladík a dodává: „Česká vláda před dvěma týdny schválila komplexní strategii pro zachytávání, využití a ukládání CO₂, což je klíčový dokument pro dekarbonizaci v České republice a pro spolupráci s ostatními státy. Problematiku budoucnosti dekarbonizovaného energeticky náročného průmyslu tedy vnímáme jako zásadní a budeme se jí dále aktivně věnovat.“

Prioritou ČR je pak v tomto kontextu oběhové hospodářství. Hlavními výzvami v oblasti cirkulární ekonomiky je omezení skládkování, posílení infrastruktury pro materiálové a energetické využití odpadů, vytvoření adekvátních podmínek pro lepší uplatnění recyklátů v nových výrobcích či posílení systémů rozšířené odpovědnosti výrobců (tzv. EPR systémů) pro další skupiny výrobků.

„Přechod na oběhové hospodářství je naprosto zásadní a musíme ho co nejvíce podporovat. Zajistí vyšší míru využití druhotných surovin, podpoří inovativní recyklační technologie a zlepší naši surovinovou bezpečnost. Je potřeba zapojit výrobce prostřednictvím rozšířené odpovědnosti, aby bylo zajištěno řádné nakládání s výrobky s ukončenou životností a aby se zabránilo produkci nerecyklovatelného odpadu. Problémem v této souvislosti jsou také subjekty ze zemí mimo EU, proto aktivně upozorňujeme na negativní důsledky činnosti některých online platforem, které nedodržují povinnosti v rámci rozšířené odpovědnosti výrobců,“ říká ministr Hladík.

EU v současné době také projednává změnu nařízení CBAM (Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích), která cílí na snížení byrokratické zátěže subjektů i kompetentních orgánů a zjednodušení procesů v této oblasti. Nejpodstatnější změnou je navržená výjimka pro malé dovozce. ČR podporuje snižování administrativní zátěže v rámci CBAM a plně sdílí cíl EU zajistit konkurenceschopný a dekarbonizovaný průmysl při současném omezení rizika úniku uhlíku. *„V rámci CBAM je dále třeba posílit ochranu exportu a vyhodnotit jeho fungování, aby nedocházelo k obcházení pravidel,“* vysvětluje ministr Hladík.

I nadále usilujeme o vznik Mezinárodní úmluvy o plastech

Znečištění je obecně nepopiratelnou součástí planetární krize a plastové znečištění je jeho nejviditelnějším aspektem. ČR velmi podporuje vznik mezinárodní smlouvy o znečištění plasty, u které prozatím nedošlo k potřebné shodě. Kromě eliminace již existujícího znečištění je na mezinárodní úrovni nutné nastavit právně závazné parametry výroby a spotřeby plastů a plastových výrobků tak, aby již nedocházelo k dalším únikům plastů, plastových odpadů a chemických látek obsažených v plastech do životního prostředí.

Podpora Ukrajiny v oblasti životního prostředí

Válečné konflikty mají mimo jiné i rozsáhlé nežádoucí dopady na klima a biologickou rozmanitost a mohou vést k různým formám znečištění ovzduší, vody a půdy. Dochází ke spalování fosilních paliv, ničení infrastruktury či k únikům nebezpečných látek. K tomuto tématu vystoupila na jednání Rady ukrajinská ministryně životního prostředí Svitlana Hrynčuk, která ministry EU informovala o aktuálních environmentálních dopadech ruské agrese vůči Ukrajině. ČR v loňském roce na Ukrajině realizovala projekty zahraniční rozvojové spolupráce na posílení monitoringu znečištění životního prostředí v Dněpropetrovské oblasti a návrh nápravných opatření v kontaminované lokalitě Kalynivka. Také se účastnila projektu UNEP, který se týká vodní nádrže Kachovka. Další projekty se zaměřují např. na obnovu a rozvoj kapacit pro monitoring lesů.

„Otázku dopadů probíhajícího válečného konfliktu na životní prostředí Ukrajiny vnímáme jako velmi důležitou a aktivně se zapojujeme a budeme i nadále zapojovat do mapování a nápravy škod. To je to nejmenší, co jako ministři životního prostředí můžeme v této strašlivé situaci udělat,“ domnívá se ministr Hladík.

S Polskem ke společné ochraně tetřívka obecného

Česká delegace se kromě jednání v rámci Rady ENVI účastnila i několika bilaterálních jednání. Na jednom z nich se ministr Petr Hladík setkal s polskou ministryní klimatu a ochrany životního prostředí Paulinou Hennig-Kloskou, kde společně podepsali Prohlášení o záměru spolupráce v oblasti ochrany tetřívka obecného. *„Věřím, že Prohlášení je dobrým základem pro zahájení regionální přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany krkonošsko-jizerské populace tetřívka, která má pro*

zajištění její dlouhodobé existence ve střední Evropě zásadní význam,” říká ministr Hladík.

Vzájemná spolupráce bude naplňována ustanovením regionální pracovní skupiny. Ta se bude věnovat vzájemné koordinaci aktivit a sdílení informací ohledně zajišťování ochrany tetřívka obecného na území Krkonoš a Jizerských hor, a to zejména v oblasti monitoringu jedinců tetřívka obecného, péče o jeho biotopy, usměrňování využití území a omezování tlaků, které přímo vedou k ohrožení jedinců tetřívka obecného.

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mzp-ministr-hladik-na-rade-envi-problematiku-neleg>